

Asia: VN/26120/2023-OM-100

Hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit lakiehdotuksista:

-

2.1 Yleiset kommentit yksittäistä seuraamusmaksua koskevista vaikutuksista ja muista viranomaisvaikutuksista:

-

2.2 Tunnistatkeko muita kuin esitysluonnoksessa käsiteltyjä tilanteita, joissa seuraamusmaksua ei olisi mahdollista kohdistaa rekisterinpitäjänä (tai henkilötietojen käsittelijänä) toimivan viranomaisen tai julkishallinnon elimen toimintamenoihin tai muutoin suoraan kyseiselle viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle, ja mistä syystä se ei ole mahdollista?

-

2.3 Tunnistatkeko oman budjetinne, määrärahojenne tai muun rahoituksenne käyttämisen valossa muita huomioitavia näkökohtia, joita voi liittyä yksittäiseen viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle määrättävään seuraamusmaksuun?

-

2.4 Täydennysehdotukset ja kommentit tietoyhteiskuntavaikutuksia koskeviin arvioihin:

-

2.5 Muut kommentit ehdotetun sääntelyn vaikutuksista:

-

3. Muut huomiot (tai lausuntonne) esitysluonnoksesta:

Oikeusministeriö on pyytänyt Lausuntopalvelun kautta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tietosuojalain ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen

turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta. FiCom lausuu kunnioittaen seuraavaa:

FiComin keskeinen viesti: Esitys on pääosin kannatettava. Oikeusvarmuus ja riskiperusteinen soveltaminen tulee varmistaa täsmentämällä keskeiset menettelyt sekä poistamalla päällekkäisyydet valvonnassa ja raportoinnissa.

Hallinnolliset seuraamusmaksut (24 a §)

Säätely on perusteltu ja linjassa perusoikeus- ja vastuusuhdearvioiden kanssa. Soveltamisen tueksi tarvitaan selkeä ohjeistus:

- vastuunjaon arviointi yhteisrekisterinpitäjyydessä ja alihankintaketjuissa,
- suhteellisuusperiaatteen ja näyttövaatimusten tulkinta,
- asiakirjajulkisuutta koskevan rajauksen täsmennys julkisuusperiaatteen turvaamiseksi.

Tietoturvaloukkausilmoituksen rajoittaminen (34 a §)

Säännös on kannatettava. Menettely on määriteltävä tarkkarajaisesti: määräaikainen kirjallinen pyyntö toimivaltaiselta viranomaiselta, asianmukainen dokumentointi ja velvollisuus ilmoittaa rekisteröidyille viipymättä rajoituksen päätyttyä. Yhteensovitus sektorikohtaisten ilmoitus- ja tiedotusvelvoitteiden kanssa on varmistettava välttämättömyys- ja oikeasuhtaisuusperiaatteiden mukaisesti, ilman tarpeettomia viiveitä.

Vaikutustenarviointi, hankinnat ja sopimukset

Vaikutustenarviointia on täydennettävä hankinta- ja sopimusmarkkinavaikutuksilla. Seuraamusriskin sopimusperusteinen siirtäminen julkiselta yksityisille toimijoille ei ole hyväksyttävää. Tarvitaan valtakunnalliset malliehdot ja -ohjeet, jotka varmistavat GDPR-roolijaon mukaisen, kohtuullisen vastuunjaon, realistiset auditointivaatimukset ja tosiasiallisesti hankittavissa olevan vakuutusturvan. Ennen lain voimaantuloa on suotavaa julkaista yhteiset soveltamisohjeet; jälkiseurantaan tulee sisällyttää hankintasopimusten ja valvontalinjausten arviointi.

eIDAS, NIS2 ja yhteensovitus

eIDAS-muutosasetuksen seuraamustasoja ei voida kansallisesti lieventää, minkä HE tunnistaa aivan oikein. Kansallisessa toimeenpanossa on täsmennettävä ainoastaan toimivaltainen viranomainen ja menettely, heikentämättä asetuksen vähimmäistasoja tai luomatta vapautuksia. GDPR:n, eIDAS:n, NIS2:n ja kansallisen kybersäätelyn yhteensovitus on varmistettava, jotta päällekkäinen valvonta ja raportointi poistuu.

Yhden ilmoituksen periaate

Päällekkäisistä ja sisällöltään samansuuntaisista ilmoitusvelvoitteista tulee luopua. Tavoitteena on yhden ilmoituksen periaate: ilmoitus tehdään yhteen kanavaan, josta tieto välitetään toimivaltaisille viranomaisille. Jos kahden ilmoituksen säilyttäminen on välttämätöntä, sisältö, aikataulu ja tekninen toteutus on harmonisoitava niin, ettei synny kaksinkertaista hallinnollista taakkaa tai viivettä. Tämä kokonaisuus on perusteltua toteuttaa tässä yhteydessä.

Hälinen Janne
FiCom ry